

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 frt 25 kr., fél évre 2 frt 50 kr., egész évre 3 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 306. sz. Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Az agráriusok.

Éppen aratás előtt hirdette ki egy új párt a programját, az agrárius programot, mely minden politikai mozgalomban tisztán a mezőgazdaságok szempontjából akarna részt venni.

Most, hogy körülbelül tudni lehet már az aratás eredményét, érdemes talán foglalkozni az agrárius törekvésekkel, melyek között leghangzatosabb és bizonyára legkönnyebben a nép szívéhez férkőző az, amely a gabonaárak emelkedését akarja előidézni.

Minden gazdát könnyen gondolkozóba ejthet az eféle törekvés, mert tény, hogy ennek az évtizednek az elején még 12 frt volt a búza ára, holott ma ennek az árnak a felét sem lehet már reményleni.

A gabona-termelés redukálásáról nem igen szeret jó tanácsokat elfogadni a magyar gazdaközönség, mely rendszerint a nagybirtokosok példája szerint üzi gazdaságát, ama nagybirtokosok példaadása szerint, akik most agráriusoknak vallják magukat és ezen név alatt számítanak politikai sikerekre.

Ezúttal sem az értékcsökkentő valutával, sem a külföldi export versenyével, sem más államok vasúthálózatainak fejlettségével nem hozzuk kapcsolatba a gabona-árak hanyatlásának kérdését, hanem egyenesen kijelentjük, hogy a gabona-árak hanyatlásának éppen a nagybirtokosok a legfőbb okozói, azok a nagybirtokosok, akik most az agrárius program mellé csoportosulva, politikai sikerekre vadásznak.

Régi dolog, hogy a nagybirtokos soha sem védi meg, soha sem oltalmazza a magyar kisgazdát, holott ez, éppen a gabona-árak miatt, rendkívüli módon rászorul erre az oltalomra.

Ne kutassuk folytonosan a nemzetközi mozgalmakból keletkező bajokat, néha-néha söpörgessünk a magunk portáján is, figyeljük meg a legkövetlenebb helyen szemlélhető helyzetet.

Még keresztbe vannak rakva a kalászkok, de nagyon kevés búza van már ebben az országban, melyet a termelő nem értékesített volna.

A gabonatermés legnagyobb részét, még a télen kiállított bonn-okkal fizetik most meg a kereskedők s az árat is már januárban, februárban, határozták meg az eladó és a vevő elek.

Téved aki azt gondolja, hogy csak a kisgazda termése az, amely ilyen úton kerül forgalomba. A nagybirtokosok közül is sokan, fájdalom, nagyon sokan szorulnak bele az értékesítési módnak ezen kátyujába és e miatt történik meg, hogy az exportáló kereskedők gabona-szükségletének legnagyobb része már jóval az aratás előtt ki van elégtve.

Ezért olvashatjuk a gabonatózsde tudósításaiban a legtöbbször, hogy az üzletmenet, a fogyasztás és a spekuláció tartózkodik, az árak nem tartják magukat, a hangulat bágyadt, az üzlet kedvetlen, az eladók kénytelenek voltak engedményeket tenni, stb.

Ennek a nagyon lényeges bajnak semmiestire sem a spekuláció az oka, hanem maga a gazdaközönség, helyesebben az agrárius nagybirtokos urak, akiknek egy része belemerül az üzleti hálóba, másik része pedig nem törődik a gabona-árak hanyatlásával, vagy emelkedésével; megnyugszik abban is, ha nagy hirteljesüléssel uradalmuk két-három százalékot jövedelmez.

A nagybirtokosok könnyelműsége és közönyössége megrontja a kisbirtokost is. Ő is kénytelen belemenni abba a hálóba, mely ki van feszítve mindenki előtt. Neki mindegy volna, ha nem lépne is rá, ő bele van sodorva, ő nem védheti meg magát, mert ha tartózkodó marad is, az ő tartózkodása nem sokat nyom a latba.

Az egész országban tiz-tizenöt nagy gabonakereskedő dominálja a helyzetet. Ők kapják meg a tőzsdei árfolyamot, mert a külföldi szükséglet ő hozzájuk fordul kielégítésért. Mihelyt azok a megbizatások, melyek fölötte rendelkezniük kell, meghaladják a beszerzett készletet, nyomban megindul a tőzsdén a kereslet és emelkedik a gabona ára.

Nem akarjuk mi azt mondani, hogy ezek az exportőrök direkt kartelleket kötnek időközönként, de nem is szükséges, hogy összebeszéljenek; a természetes kereskedelmi ösztön sugallja azt, hogy lehetőleg jutányosan kell beszerezni a készletet.

De ha ezzel az áramlattal szemben a magyar nagybirtokos tartózkodó és eszélyes tudna lenni, ha a nagy uradalmak közös akcióval oda törekkenek, hogy gabona-terményeiket — nem túlszágazott, hanem csak megfelelő árért adják el, akkor a kisgazda is követi őket ezen a téren s a külföldi szükséglet idő előtt nem lesz fedezve, a tőzsdén is verseny fejlődik

ki és némileg ellensúlyozva lesz a spekuláció, mely a gabona-árak hanyatlását előidézte.

Mert hiába minden okoskodás, a búza még mindig specifikus és ha megszorítják is az exportot, egy nagyon jelentékeny mennyiség a mi búzáinkból még mindig elkerülhetetlenül szükséges. Természetes dolog marad, hogy a külföldi búzaárak versenye a nagybirtokosok akciójánál is mérlegeendő volna.

De a magyar nagybirtokos, különösen pedig az agrár-politikában működő rész egy pillanatig sem hajlandó a gazdaközönség védelméért a legcsekélyebb kockázat viselésére és félni lehet, hogy most, amidőn a gazdasági hitelcsoportok megalakításáról lesz szó, éppen az agrárius nagybirtokosok fogják magukat kivonni ama 10 százalékos szolidaritás alul, melyet a csoportok tagjaitól az agrár- és járadék-bank megkövetel. Aki nem szorul hitelre, az nálunk még a saját érdekében nem hajlandó szolidaritást vállalni azzal a társával, amelyik hitelre szorult. A kereskedő túl van ezen a kicsinyességen. A termelő még küzdelmet folytat vele. Ez a különbség a merkantilisták és az agráriusok között és ez az agráriusok gyengesége.

A város fertőző telepe. Bizvást annak nevezhetjük Szentes város nagyvendéglő telkét, mely megfertőzteti ronda voltában a piactér és annak egész tájéka levegőjét s amelyből kiáradó bűz, kivált úgy estenden szinte lehetetlenül teszi a sétálást a város fő-utcáján.

Nincs már e nagy épülethalmaznak egyetlen tégladarabja, mely át meg átal telítve ne volna dögleletes miazmákkal, nincsen egyetlen farésze, melyet a szűz ne örölne s amely rothadásában mindenféle penészgombák erjesztő anyaga nem volna.

Erről a nyavalyák kelesztő ágyáról szolt a déta a város egészségügyi bizottságának f. hó 12-ki ülésén, — nem ezúttal első ízben.

Kisebb-nagyobb egészségügyi kiküldöttségek deputáltak fel az utóbbi időben azt a városi fertőző telepet, megannyi konstátálta is, hogy ez az állapot, közveszélyes voltában tűrhetetlen és hogy valamilyen segíteni kell a veszedelmen, mert a vendéglőépület így fent nem tartható; — aztán végre megbizta a bizottság a város főorvosát, — készítene erről egy memorándumot, melyet a városi közgyűlés elé terjesztene.

László Vilmos dr. városi főorvos megfelelt a megbizatásnak: elkészítette a

memorandumot s az abban csoportosított indokokból levonta azt a végző követeztetést, hogy a vendéglőépület, mint a közegészségügyre közveszélyes, a forgalomból kivonandó, — be kell zárni és lebontani, hogy kő kövön ne maradjon az egész nyavalyatanyából.

Ezzel az emlékirattal foglalkozott a képviselőtestület egészségügyi bizottsága a múlt vasárnap délután tartott ülésében egészen behatóan. És csudálatos, minden időkre megfejtethetlen mély titok maradt az utókorra épp úgy mint a jelenkor előtt is az, hogy a tisztelt bizottság — a legteljesebb mértékben osztván mindazokat az érveket, miket a város fődoktora a vendéglő lebontása mellett csoportosított, tehát beismerésével annak, hogy a város vendéglőépületei valóságos fertőző-tanyák, — logikailag arra a végző követeztetésre lyukad mégis ki, hogy — a vendéglő nem bontandó le.

De hát akkor mit csinálnak vele, hogy az egészségügyre közveszélyes jellegét mégis elveszítse? Mert azt csak feltételezzük az egészségügyi bizottságról, hogy nem akarja azt a fertőző telepet ott a város központján a mai büzhödő állapotában fentartani.

Renoválni kell az épületet; mondják erre a bölcsék. De azt figyelmen kívül hagyják, hogy a fertőtlenítési módszerek minden mai fejlettsége dacára se találtak még ki eddig olyan tisztítószert, olyan panacéat, mely egy rengeteg épületkomplexusz — amilyen a vendéglő — penészgombákkal és mindenféle rondasággal át meg átvettve tégláryagát fertőtleníteni képes legyen, vagy az ilyen épület teljes rothadásban levő, szétmáló faréseit újra konzerválja, épekké varázsolja.

Valóban, a város tisztelt egészségügyi bizottsága nem valami fényes jelet adta a vasárnapi határozatával a reá bízott közkinés, a közegészségügy ápolására való rátermettségének s a közgyűlés dolga lesz — ha ez az ügy eléje kerül — a hozott határozatot a közjó érdekében megreparálni; a városi főorvos dolga pedig: ebben a kérdésben nem engedni és végre megmenteni a várost a nagyvendéglői fertőző teleptől.

Az igazság érdekében.

(Relektésziók a zseb feljajdulására.)

Lapunk f. évi 56 ik számában minden magyarazat nélkül közöltük Csongrádvármegye fegyelmi választmányának, a Szentesi városi tanács tagjai ellen lefolyt fegyelmi vizsgálatból folyó határozatát.

Cselekedtünk pedig így több okból és legelső sorban a béke érdekében. Nem ama békéért, melyet a város zsirján élőddő Szentesi Lape — árát szabván — felajánlott: — hanem ama békejelek kedvéért, melyek az utóbbi időben mind sürűbben nyilatkoztak meg s amelyek őszinteségében kételkednünk nem illett és amelyek a közjó érdekében is kivanatossá tették, hogy ne akadékoskodjunk azon: ha a fegyelmi választmány némi tekintetben kegyelmet gyakorol is ítélete kiszabásában törvény és jog helyett.

Olyanformán jártunk azonban a hallgatásunkkal, mint annak idején, hogy szamba se vettük a Filó Tihamér dr. hírhedtül ártatlan véjjelei zenéjét.

Azzal akkor, mint egy kedélyes fiatal úr bravúrstiklijével szintén az örökké éhes zsebű Szentesi Lape dicsekedett fel a nyilvánosság előtt, úgy, hogy minket is belekényserített:

az esettel foglalkozni, melynek aztán a kedélyes fiatal úr utána esett.

Most a tanács és különösen a polgármester ellen meghozott fegyelmi ítéletre ismét a nevezett újság zsebe az, amely feljajdul és amely arra kényszerít, hogy az ítéletnek indokolásával is foglalkozzunk, — amit előbb mellőztünk.

Mert a közvéleményt sem félrevezetni, sem megmértetni nem engedhetjük és az igazságnak tartozunk azzal, hogy a közönséget ne csupán felvilágosítsuk, de abba a helyzetbe is hozzuk, hogy önmaga, saját józan eszével ítélje meg és bírálja el: vajon jogos és igazságos volt-e hát az az ítélet, mellyel a fegyelmi választmány úgy Burián Lajos polgármestert, mint a tanács többi tagjait sújtotta és hogy — ha a mi pártunkon levő bármelyik köztisztviselő csak tizedrészét követte volna is el ama visszaéléseknek és hivatalos hanyagságoknak, melyek — a vizsgálat kétségtelen adatai szerint, a polgármestert és a tanácsot terhelik: a Szentesi Lape-ban most feljajduló zseb nem-e követelte volna dühtől tájékozó ajakkal, legalább is az illetőnek kerébe törését, nyársra húzását?

Mikor ezt a kérdést — kizárólag az igazság érdekében — a nagyközönség józan, elfogulatlan bírálata elé visszük, lehetőleg tartózkodni fogunk minden magyarázattól, minden elmékedéstől, mely a közönség ítéletét befolyásolhatná vagy megvesztegethetné; — hanem adjuk egyszerűen a fegyelmi ítélet indokolását, mely nagyon élénk és tiszta világitásba helyezi az egész fegyelmi vizsgálatot és annak kétségbevonhatlan eredményét.

Az ítélet határozati része után, melyet szűkös kivonatban lapunk legutóbbi számában hoztunk és amely Burián Lajos polgármester fegyelmiel vétkességét mondván ki, az 1886. évi XXII. t. c. 95. §. b) pontjának alkalmazásával 500 ft pénzbüntetéssel rójja meg. — ezen ítélet indokolása 12 pontban csoportosítja, a vizsgálat során a polgármesterre köztisztviselői kiderült fegyelmi vétségek sorozatát, a következőkben:

1) Az 1896. évi költségvetést, habár az a városi pénzkézelési szabályrendelet 23. §-a értelmében, 1895. szept. 15-ig törvényhatósági felülvizsgálat alá lett volna felterjesztendő — elsőfokú tárgyalás végett a képviselőtestülethez is csak 1895. évi novemb. 4-én mutatta be.

Az itt mutatkozó késelelem és mulasztással szemben a polgármester azzal védekezett, hogy az egyes szakeladók a költségvetés egybeállításához szükséges adatokat kellő időben benem terjesztették. Ezen védekezése a valóságnak megfelel annyiban, hogy az egyes tisztviselők a városi tanács 1895. évi június hó 14-én tartott üléséből 1845. sz. a. hozott azon felhívásnak, hogy a költségvetés egybeállításához szükséges adatokat 8 nap alatt a polgármesterhez adják be, ugyanezen évi augusztus 21-től 30-ig terjedő időben tették eleget; de viszont a vizsgálat adataiból megállapított tény az is, hogy ő a késelelmes tisztviselőket nem szorgalmazta, azoknak ily irányú kötelességét nyilván nem tartotta, jólhet a tanács fenthivatkozott végzése részére külön is kiadványoztatott, s így az elkövetett muladékoság másodosorban nevezett polgármester terhelni annak is inkább, mert az 1886. évi XXII. t. c. 89. és a városi szervezési szabályrendelet 40. §-a értelmében az ő kötelességét képezi: ügyelni arra, hogy a város pénzkézelése és számvitele tárgyában

alkotott várm. szabályrendelet rendelkezéssel pontosan betartassanak.

2-szor.) A törvényhatósági bizottság 11.895. sz. határozatában foglalt azon utasításnak, hogy a törvényhatóság által közigazgatási célokra kivetett 2 százalékos pótdadó az 1895. évre kirovassék — elég nem tétetett, hanem a világos rendelkezés ellenére a tanács 910.895. sz. határozatában úgy intézkedett, hogy a 2 százalékos pótdadónak megfelelő 3248 ft 22 kr. a költségvetés rendkívüli és átfutó kiadásaira előirányzott összegből fedeztessék, amely merőben helytelen intézkedés egyik okot képezett a város háztartásában beállott zavarokra.

A ténybeli adatokkal szemben nevezett polgármester azzal védekezett, hogy ő a tanács határozatáért nem felelős, mert ő a tanácsban csak szavazat-egyenlőség esetén dönt; ebbeli védekezése azonban figyelmet nem érdemel, mivel az ügyiratokból kitűnik, hogy az említett tanácsi határozat egyhangúlag hozatott s hogy ő, mint a tanács feje, az ellen még tiltakozó állást sem foglalt el.

E törvénytelen tény miatt vádolt polgármestert annai súlyosabban terheli a felelősség, mert neki, mint a városi képviselőtestület elnökének, a tanács helytelen intézkedésével szemben kötelességében és módjában is állott, a törvény követelményeinek a képviselőtestületnél érvényt szerezni; továbbá mert az 1886. évi XXII. t. c. 89. §-a értelmében, a törvényhatósági rendeletek pontos végrehajtására ügyelni elsősorban ő volt köteles.

3-szor. A tanács az 1893. évben 65. számú határozatával, a város tulajdonát képező földek hasznosítási övédekéért a letéti pénztárba befolyt 4164 ft 90 krt kezelés végett a házi pénztárba átutaltványozta azzal, hogy ezen összeg az 1898. évi hasznosításra lesz betudandó; tényleg azonban az összeg az 1893. évfolyamán a folyó kiadások fedezésére felhasználott s egyik törvénytelen állapot szolgáltatott arra, hogy a költségvetés keretét meghaladó túlkadások ezen számadási év mesterségesen megnövelt bevételeiben, a következő évek jövedelmeinek csökkentésével fedeztessenek.

E vétség ellen az utalvány téves szerkesztésével védekezik a polgármester és a felelősséget a főszámvevőre igyekszik háritani; e védelem azonban az 1886. évi XXII. t. c. 127. §-ának világos rendelkezése folytán egyszerűen figyelembe nem vehető, másrésztől téves annyiban, amennyiben a téves betulalás csak azon következmény által lón súlyosabb vétségé, hogy a házi pénztár a költségvetés keretét meghaladó utalványozásokkal terhelteztessék kifizetése érdekében a jelzett összeg is illetéktelenül felhasználott.

4-szer. Hogy az 1894. évi folyamán a költségvetés egyes számai és rovatainál 27582 ft 71 és fél kr. túlkadást utalványozott a tanács a nélkül, hogy a jelentkező szükséghez képest a városi szervezési szabályrendelet 20 §-a értelmében, a városi képviselőtestülethez a fedezet kinyerése végett esetről esetre javaslatot tett volna. E vétség annál jobban terheli Burián Lajos polgármestert, mivel a nevezettnek hatásköréhez tartozik a városi képviselőtestületi közgyűléshez által tárgyalandó ügyeket beterjeszteni;

tovább, mert eltekintve az 1886. évi XXII. t. c. 127. §-ának rendelkezésétől, a törv. hatósági bizottság 1894. évi május 22-én s folytatva tartott rendes közgyűlésében, 216. sz. a. hozott határozata 7. pontjában ismételten és kifejezetten utasította a tanácsot, hogy a költségvetés egyes rovataiban felsorolt célokra nyert hitelek túllépésétől óvakodjék.

5-ször. Hogy a főszámvevőnek több esetben tett azon jelentését, hogy a kifejtés végett bemutatott számlára a költségvetésben fedezet nincsen, figyelemre sem méltatta, sőt annak dacára a számla összegét — a tanácssal egyetértőleg utalványozta, de egyidejűleg a városi képviselőtestülethez a fedezet kinyerése végett előterjesztést nem tett, e vétség védelméül azt hozván fel, hogy ha már a megrendelés megtörtént, a kifejtés is teljesítendő volt.

Ezzel szemben azonban a tanácsnak az 1886. évi XXII. t. c. 127. §-ában körvonalozott felelősségéből jogosan vonható le azon követelmény, hogy úgy a város első tisztviselője mint maga a tanács már a megrendelések alkalmával köteles figyelemmel legyenek arra, hogy a teljesített kiadások törvényszerű fedezettel birjanak, különösen akkor, amidőn — amint ez a jelen esetben is a vizsgálat adatai által igazolva van, tudomásukra hozott, hogy a már előzőleg kiadott utalványok sem voltak a költségvetés keretében elszámolhatók.

(folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

Szentes, 1896. július 16.

— **A főispán nyári pihenője.** Vadnaya Andor dr. főispánról újságoltuk lapunk legutóbbi számában, hogy a f. hó 12-én Szentesről elutazván, nyári pihenésre ment és hogy valószínűleg csak szeptember végén érkezik ismét haza Szentesre. Mint most értesülünk, a főispán pihenője sokkal rövidebb lesz, mert már szeptember elején hazajön ismét Szentesre.

— **Meddő törekvések.** Az országos milleniumi kiállításnak a szentesi iparosok részéről leendő csoportos látogatása érdekében indított néhány hét előtt dícséretes mozgalmat Nyíry Gyula iparügyi tanácsnok. Az e célból összehívott értekezleten mintegy 40—45 iparos vett részt és — a hangulatból ítélve — akkor bizni lehetett hozzá, hogy az iparosok tömeges Budapestre randulásra, a kedvezményes jegyfizetéssel sikerülni is fog, annival inkább, mert közben a kiállítási igazgatóság 4 napi Budapestten tartózkodásra is adott ki kedvezményes jegyfizeteket és megengedte, hogy azt a kedvezményt az iparosok családtagjai is igénybe vehessék. Azonban — rosszul esik konstatálnunk — a szépen indult terv dugába dőlt és a nevezett tanácsnok minden törekvése: a kiállításra felránduló csoport összehozására hiúnak bizonyult, mert Szentesen csak négy iparos került, aki részt kívánt venni e felrándulásban.

— **Állategészségügyi kihágás** miatt indított eljárást a rendőrség Patál György ellen, aki a gazdájától a napokban egy sertést kapott és azt, járlat kiállítására nélkül, dacára a Szentesen elterjedt sertésvész miatt elrendelt szigorú határozatnak, Fábján-Sebestyénre kihajította, ezzel azon község sertésállományát is kitéve a pusztító veszedelemnek. A kihágás föltöbb sulyos természetű és a rendőrség Patál György ellen a törvény teljes szigorát lesz kénytelen alkalmazni.

— **Hegedű-hangverseny.** A hír még nem vette szárnya Torna y Zénó nevét, mint hegedűművészt; fiatal ember, aki nem rég kerülhetett ki a zenekedvelemből, hol Huba y és Joáchim tanítványa volt: de kétségtelen, hogy a fiatal művész neve rövid időn ismert lesz a művészvilágban, és ismert a zenekedvelő világ előtt is, mert megvan benne minden, ami őt isten kegyelméből való művészféléknek jellemzi. Erről győzőtt meg bennünket a f. hó 12-én tartott hangverseny, melyről csak sajnálni tudjuk az elmaradottakra nézve, hogy városunk közönsége a jól megérdemelt járólásban nem részesítette. A fiatal művész sulyos beteg érzéket meg a f. hó 11-én Szentesre, nagyfokú lázban szenvedve, mely a hangverseny estéjén fokozott mértékben vett rajta erőt. De már nem akarta az előre meghirdetett hangversenyt elhalasztani és játszott, játszott a hegedűjén hévvel, érzéssel, érvényre emelve az általa interpretált zenei költemények legfinomabb árnyalatát is, játszott minden póz nélkül, ilhett tudással, míg meg a vonó a Mोजe játsza közben kihanyatlott a kezéből és a közönség is megértette, hogy tovább játszani képtelen. A fiatal művészt ez a gyér közönség lelkes tpsall honorálta: szép, de gyenge kis honorárium. Hisszük, ha télen ismét eljön Torna y hozzánk hangversenyezni: közönségünk lelkesen fogja őt felkarolni.

— **Iparos-tanonok a milleniumi kiállításra.** Az ipartanonai bizottság által az országos kiállítás megtekintésére kiküldött 20 iparos-tanonciskolai növendék, Szabó Lajos és Papp Lajos iparisik. tanítók vezetésével augusztus hó 1-én indulnak Budapestre. Ezen alkalommal nevezett tanítók teljes készséggel kalauzolják azon iparos-tanonciskolai növendékeket is, kik saját költségükön öhajtanak megtekinteni a kiállítást. Jelentkezhetni 5 f. 40 k. utazási s 3 napon érvényes eladási költség lefizetésével Szabó Lajos és Papp Lajos tanítók lakásán (alsópárti ref. leányiskola és I. tized 342 sz.) július hó 20-áig. A később jelentkezők figyelembe nem vétetnek.

— **A vadállat az emberben.** Ahányszor szüleknek a saját gyermekeik, vagy gyermekeknek a szülei iránt tanúsított, minden emberi érzésből kivetkőzött vadságról kell hirt adnunk: mindannyiszor fellázad minden jobb érzésünk, mert ezzel az ember az állatnál is mélyebbre látjuk lealacsonyodni: közismereti dolog lévén, hogy még a vadállatoknál is éreznek kölykek és szülők valamelyes benső vonzalommal egymás iránt. Most ismét ilyen — minden emberi érzésből kivetkőzött fiúról kell hirt adnunk. Sándor Lajos földműves ez a fű, akiről a rendőrbiztos — az általa megtartott hivatalos vizsgálat alapján jelenti a f. évi június 13-án, hogy a házánál megjelenésén, ott Sándor Lajos apját, öreg Sándor Jánost egy bizúsz ronda lúdólba kirekesztve, egy szalmazsák és vánk nélküli rozgant vackon fetregve, olyan állapotban találta, hogy az öreg, erőtlenségében még a kérdésre se tudott felelni, míg fia és ennek felesége — megkérdőztetvén a rendőrbiztos által, miért rekesztették ki így a házból 50—60 tömő liba közé ősz apjukat, szidalmak közt azzal felelték, hogy oda teszik az öreget, ahová akarják, nekik abban ugyan senki nem parancsol.

A f. hó 13-án, tehát egy hórap múltán a rendőrbiztos újabb vizsgálatot tartott Sándor Lajoséknál, mikor is a fiatal gazda és felesége nem voltak otthon és a szomszédok állítása szerint éjszakára is kint szándékoztak maradni az aratásnál. Ellenben öreg Sándor János most már — otthon, a konyhába volt bezárva, melynek kulcsa a 10-ik ház eleveben lakó Németh Marinal volt. Mikor a konyhaijtót kinyitva, a rossz vackon fetregő öreget a rendőrbiztos megszólította, Sándor János már eszméletlen állapotban volt s se nem látott se nem hallott semmit. Úgy értesülünk, az envére által agyonra gyötört aggastyán azóta meg is halt. A rendőrségnek kötelessége lesz ezt a vadállati házaspárt átadni a fenytő bíróságnak, bár nincsen földi bíróság, mely a bűnöknek ezt az egyik leghitványabbikat kellő szigorral megtorolni képes legyen.

— **Megcáfolt vészhir.** Szarvas előjárósága hivatalosan arról értesítette a szentesi rendőrséget, hogy Szarvas határában járványosan lépett fel a ragadós száj- és körömfájás veszedelme és hogy ennek folytán a határt hatósági zár alá kellett venni. Alig hogy a község ez a hivatalos értesítése be volt a rendőrségnél iktatva, már rácáfolt a szarvasi főszolgabíró, aki szintén hivatalosan értesítette a rendőrséget, hogy Szarvason nincsen jóságveszedelem, mindössze a külterület egy tanyáján fordultak elő, beoltás következtében, ragadós száj- és körömfájás esetei, mik azonban nem járványos jellegűek és így szükség se forgott fent annak, hogy a község kül- vagy belhatára zár alá vétessék.

— **Megharapta a majom.** Vinkler Lambert panorámás beállított a vásárra a maga cök-mókjával, ezek közt kallickaba zárt két majmával, melyek gonдозsa a 13 éves Finesz István komédiás sülvényre van bízva. A f. hó 15-én a Finesz-gyerekek, állítólag, hogy megittassa, kieresztette a két majmot a kretceből, melyek egyike aztán megrohanta az azon haladó Kürti Szabó Juliska 10 éves leánygyermeket és a kezét meg is harapta. A kis leányt a szulei orvoshoz vezették gyógykezelés végett. A gondatlan komédiás-nép ellen pedig megtették a rendőrségnél a feljelentést.

— **Gyilkos béres.** A levelényi majorban Mindszent melett, ez évi június 8-án történt gyilkosság dolgában a vizsgálóbíró már befejezte a vizsgálatot. A gyilkost, úgy látszik, egy kicsit megviselte a vizsgálati fogság, de bizonyos, hogyha kellene, másodsor is meggyilkolná szegény László Józsefet. Mert Herold János béresnek ez a bűnc. Kazalt rakott Lászlóval együtt a levelényi majorban. — László munkaközben egy kicsit megütötte, amiért Herold káromkodott ugyan egyet, — de többet nem törődött vele. Befejették a munkát, a mi az esett sérelem után jó sokára történt. Négy óra múlt el azóta és László nem is gondolt arra, hogy béres-társa bosszúálló lelke egy percze sem felelte meg el azt a kis ütést, amit ő akaratán kívül mért reá. Epen hazamenőben volt, mikor Herold orvul megtámadta és vasvilláját úgy a fejéhez vágta, hogy a szerencsétlen másnap meghalt. A gyilkos a vizsgálati fogságban beismerte tettét és bevallotta, hogy boszúból tette. — Négy óran keresztül mindig azon gondolkodott, hogy mikép gyilkolja meg László Józsefet. A törvényszék már legközelebb meghozza a vádhatározatot.

— **Országos vásárok.** Szentesen a hét szombatján kezdődik a nyári országos vásár, szombaton és vasárnap a jóság, hétfőn pedig a kirakodó áru-vásárral. — O Pécskán a nyári országos vásár ez évben ugyanezen napokra esik.

Foulárd selyemet 60 krtól 3 frt 35

krig méterenként — japáni, kínai s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Heneberg selyemet 35 krtól 14 frt 65 k. méterkint sima, csikos, kockázott, mintázott, damasztot s. a. t. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín- és mintázzal s. a. t. megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordultával küld Heneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zúrichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (2)

Irodalom.

A **Vasárnapi Ujság** július 12-iki száma 30 képpel, a következő tartalommal jelent meg: 'József Agost főherczeg és neje' (a budapesti ünnepélyek alatt fölvet legújabb fényképei után; Augusztus főherczegnő magyar díszben). — **Az anya.** Költe-

mény Jakab Ödöntől (Kimmach László rajzával). — Regénytől: „Zúdorék.” Regény. Irta Gyarmathy Zsigáné (Neogrady Antal eredeti rajzával); „Senki fia.” Regény írta Verne Gyula (a párizsi kiadás rajzával). — „Vissza a faluba.” Életpék. Irta Vértési Gyula. — „Az ezredvi kiállításból: A magyar ügyvéd kar kiállítása. — „Az ezredvi ünnepekéből.” (képpel: A magyar országgyűlés díszülése az új országházban R. Hirsch Nelli rajza, továbbá díszmagyar ruhában fölött fényképek után; gróf Sztáray Irma, gróf Pejacevich Tódorné, báró Radvánszky Gézané, gróf Bethlen András Erdélyi zászlajával és a komáromi bandérium). — „Régi francia lakodalmi szokások.” — „Orosz hírlapirók Budapest.” (11 arcképpel Lakos Alfréd rajzai után). — Li Hung-Csang kínai alkirály Berlinben a német császárnál (képpel). — Dr. Kronawetter (képpel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyesület, Sakkjáték, Képtalány, Egyvleg, stb. rendszeres heti rovatok egészítik ki lap a tartalmát.

KÖZGAZDASÁG.

A szőlőmoly.

Koszorús költőnk Jókai Mór nemcsak, hogy a legjelesebb írója hazánknak, de szabad óráiban eldobva az írótollat, siet a szabad természet ölébe, sváb hegyi kertje árnyas fái alá, s áldoz itt a kertészkedés gyönyöreinek. Innen bocsátott ki a költő- király egy talpra hívó szöveget a magyar szőlőtermelő jobbágyokhoz, mely riasztó szózatra megmozdultunk mindannyian, akik csak pár tőkének üzzük is a szőlészkedést, és felsőhajtottunk, hogy ime, a magyarok istene egy újabb csapással sújtja a szegény magyar szőlőst, pedig a filoxera és peronospora, a fehér és fekete rothadás, a Totrix Pilleriana és az isten tudja miféle csapások már eléggé elvetették a kedvünket ennek a rendszeres körülmények között halás növénynek a termelésétől.

Itt az Alföldön is nagy riadalmat okozott Jókai a cikkével; mindenki sietett megvizsgálni a szőlőket és szőlő-fürtöket, s a pesszimisták már tönköt kiabáltak. Dani bátyám egy pókhálós szőlővirag-csomót talált nagykeresés után, s azt papir közé csomagolva készséggel mutogatta az érdeklődőknek; Feri öcsém márék számára hozta az üres szemet, lerugott fürtöket; szóval megvoltunk alaposan mérve, s már-már fogadást tettünk, hogy: vigye a moly! többé az isteni nedvet adó szőlővel bajlódni nem fogunk!!

Miután ezen riasztó szózatot úgyszólván mindenki olvasta, de az erre keletkezett szakírók válasza bizonyosan csak keveseknek került a kezébe, jónak látom ezek megnyugtatóására Jablonowsky József idevágó cikkéből az ide vonatkozó részt reprodukálni.

Miután elmondja, hogy sem Kecskeméten, sem Halason — a hol Jókai jelezte — moly-kárt nem tudott felfedezni, azt kérdi: »Uj-e az a féreg? S nagyobbn csapása lehet-e a szőlőnek a szőlőragyánál és filloxeránál? E két kérdésre határozottan »nem» mel felel.

E rovarok már az ősidőkben ismeretesek voltak, mondja tovább, de a jelen század elejétől már határozottabb adatok felett rendelkezünk. De nem céloz itt ezeket az adatokat egyenként felsorolni, csak annyit mondog, hogy azok leg többje Franciaország déli vidékéről, Svájcban genfi és constanti tavai környékéről, a Rajna völgyéből, Olasz- és Németország némely helyéről származnak. Az ezeken a helyeken fellépett károk azonban soha sem öltöttek azt a mértéket, hogy e moly anyira veszélyessé vált volna, mint például a szőlő ilonca.

Miután még kiterjeszkedik a moly életana és kártételeinek leírására, azt mondja: »Azt hiszem, hogy ezek után nyilvánvaló, hogy ez a moly nem új ellensége a magyar szőlőnek és távolról sem fenyegeti azt olyan veszéllyel, mint a peronospora. A moly tömeges jelentkezése esetén legfeljebb a termés egyrészt teheti tönkre, a mi barmegyes, de semmi esetre sem jele a végpusztulás kezdetének. Legyünk tehát résen, de ne riasszuk hiába egymást ok nélkül, van a nélkül is elég baja a gazdának»

Zlinsky István.

Nyilvános számadás

az iparos-írtjak önképző-körének milleniumi dísz-szűzójára eszközölt gyűjtések eredményéről.

III. Hollósy János ívén: Dr. Mátéffy Ferenc, Tary István, Bánfalvi Lajos, Gömbös László, Stammer Sándor, Hollósy Jánosné 1—1 ft; Mátéffy László, ifj. Kovács Sándor, Mócz Kálmán, N. N. Plesznik Antal, Vég Sándor, Laschicz Pál, H. Szabó Lajos, Hankisz Károlyné, Szathmáry Ede, Nagy Ferenc, N. N. 50—50 kr; Pandovics Döme, Vellisch Vilmos, Tóth Béni, Botka István, D. Tóth László, K. Nagy Imréné, özv. Hegedűs V. né, Sárosy Gyula 20—20 kr. N. N., N. N., X. Y. 10—10 kr; összesen: 14 ft.

(Folyk. köv.)

Gőzhajózás a Tiszán.

Érvényes 1896. március 29-től.

Péntek kivételével naponként:

Csongrád — Szeged.	
Csongrádról indul 5 órák, reggel.	
Szentesről » 5 óra 35 perc, reggel.	
Csanýról » 6 » 20 » »	
Mindszentről » 6 » 45 » »	
Algyórol indul 8 óra 10 perc, délelőtt.	
Szegedre érkezik 9 órák, délelőtt.	

Szeged — Csongrád.

Szegedről indul 2 óra 30 perc, délután.	
Algyórol » 3 » 40 » »	
Mindszentről » 5 » 40 » »	
Csanýról » 6 » 10 » este.	
Szentesről » 7 » 10 » »	
Csongrádra érkezik 7 » 45 » »	

Szolnok — Szentes.

Szolnokról indul 1 óra 30 perc, délután.	
T.-Várkonyról » 2 » 20 » »	
T.-Vezsenýrol » 2 » 40 » »	
O.-és Uj-Kécskéről » 4 » 10 » »	
T.-Kürth-Inokáról » 5 » — » »	
T.-Ughról » 5 » 20 » »	
Csongrádról » 6 » 40 » este.	
Szentesre érkezik 7 » 10 » »	

Szentes — Szolnok.

Szentesről indul 3 óra 30 perc, reggel.	
Csongrádról » 4 » 15 » »	
T.-Ughról » 5 » 45 » »	
T.-Kürth-Inokáról » 6 » 20 » »	
O.-és Uj-Kécskéről » 7 » 10 » »	
T.-Vezsenýrol » 8 » 45 » »	
T.-Várkonyról » 9 » 05 » délelőtt.	
Szolnokra érkezik 10 » — » »	

Laplajdonos és felelős szerkesztő: Dr. MÁTEFFY FERENC.

Társ-szerkesztő: BÁNFA LVI LAJOS.

Földbérbeadás.

Dr. Borotvás Dezsóné Sarkadi Nagy Eszter, az atyjától örökölt összes földjeit egy, esetleg több évre hasznbérbe kiadja. Ertekezheti vele Szentesen, özv. ifjú Sarkady Nagy Antalné házánál. évi július hó 18 és 19-én. 2—1

1566. sz.

Felhívás a szülőkhez!

Azon szülőknek, kik a mai iskolai tartervnek megfelelőleg fiaikat a német nyelv elsajátítása végett Szepességre óhajtanak adni, tanácsoljuk nekik első sorban Podolint felkeresni, hol a kegyesrendiek vezetése alatt róm. kath. algyrnasium van, e mellett:

1. A lakosság Podolinban kizárólag német ajsu s a német nyelvet csakis ily helyen sajátíthatja el a gyermek.

2. A podolini gymnasium négy osztályában a tanulóifjúság száma alig haladja meg a 100-at s így annak már kisebb számánál fogva is a tanári kar mind erkölcsi, mind előmeneteli tekintetben nagyobb felügyeletet gyakorolhat.

3. A havonkinti teljes ellátás 12 frttól 25 frtba kerül; a lakások már a kárpáti levegőnél fogva is egészségesek, az élelmezés pedig a fizetéshez képest kitünő; s hogy a gyermekek tisztán járjanak, arra a tanári kar a városi előjárósággal együtt felügyel.

4. Az utazás Podolinig igen könnyű és olcsó, miután vasúti állomás helyben van (a Kassa-oderbergi vasút poprád-podolini szárnyvonala).

5. Az algyrnasiumnak főgymnasiummá való kiegészítésére már megtették a lépéseket, mely azon előnyvel jár, hogy a tanulók helyben végezhetik el gymnasiumi tanulmányukat. Különben minden felvilágosításal készséggel szolgál Lippóczy Vilmos városi főbíró.

Podolinban, 1896. július hó 4-én.

Rusch Pál, főjegyző.

3—1

Lippóczy Vilmos, városi főbíró.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsöléséknél alkalmaztatik köszvényél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orrosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyarkorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utatisa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

SZIVATTYUK MÉRLEGEK,

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparcélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxidálási módszer szerint inoxidált szivattyuk rozsdá ellen védve.

Arjegyzekek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien, 1., Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6. sz.

legujabb javított rendszerű tizedes, százas és hídmerlegek fából és vasból, kereskedelmi közlekedés, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Emberrélegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek.

Commandit-társaság szivattyú- és mérleg-gyártásra.